

סקירת לוח פרים – אפריל 2023

כללי ✓

בלוח הפרים, נמצאים 25 פרים: 10 נבחנים, ו-15 פרי ג'נומיק. בנוסף, בתחתית הלוח 4 פרי חו"ל נוספים שזרמתם לא ממוינת.

הלוח הנוכחי מלווה תקופת הזרעות משמעותית התומכת במדיניות "חלב קייץ". ההשלכות למדיניות זו, הזזת הזרעות רבות, בעיקר של העגלות לחודשי האביב. מרבית הנבחנים שהיו בלוח דצמבר-22, ממשיכים גם בלוח הנוכחי שלכולם עליות בנקודות החמ"מ. פר ג'נומיק גבוה – 9305, מגיע בפעם הראשונה למבחן, ו"כובש" את הלוח בהגיעו למקום הראשון. הוא אף עולה במבחן הראשון על נתוני הג'נומיק שלו.

בס הוא נציג שנתון 2018 שהחל עם 40 עגלים. הפרים משנתון זה עדיין לא קיבלו כולם מבחן ראשון: ל-25 פרים יש מבחן ראשון ואילו שאר ה-15, נמצאים בהמתנה למבחנם, שקרוב לוודאי יגיעו למבחן באוגוסט-23 או דצמבר-23.

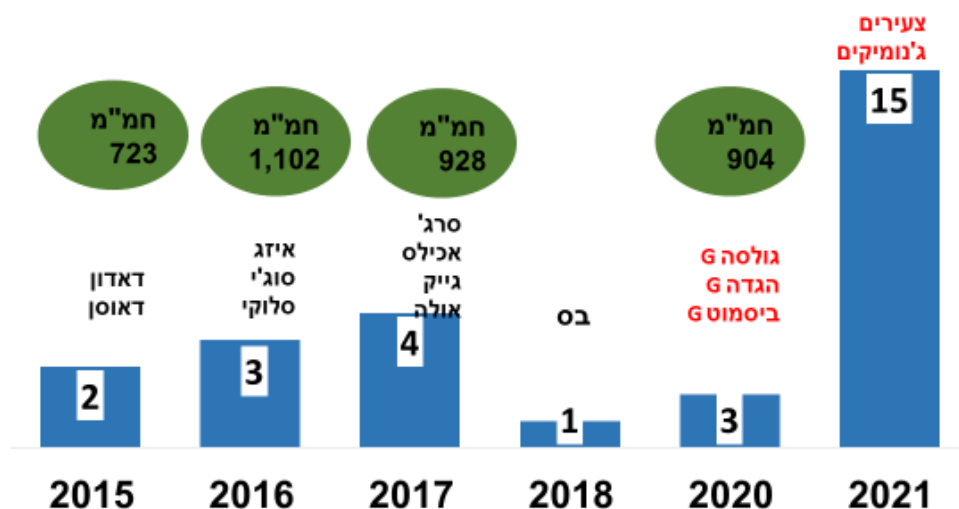
ממוצע שתי קבוצות הפרים בלוח, הנבחנים והצעירים-ג'נומים, נמצאים ברמות גנטיות גבוהות מאוד. ממוצע הנבחנים עולה הפעם על ממוצע הצעירים-ג'נומים וזאת בשל בחירה מדוקדקת למספר קטן יותר של נבחנים המעלה את הממוצע שלהם. הממוצעים הגבוהים, הם חלק מתכנית הטיפוח הישראלית הממחישה את היתרון האיכותי של הפרים המקומיים והעונה על הצרכים של הרפת הישראלית. לצד תכונות ייצור גבוהות, גם תמיכה מכובדת של תכונות משנה, תוך כדי עלייה מתמדת בערכי השיפוט הגופני, במיוחד בעטין. כל זאת, במחיר הוגן וסביר הקבוע לכל הפרים יחדיו.

שנתונים בלוח הפרים ✓

המגמה של העלאת מספר הפרים הצעירים-ג'נומים לעומת הנבחנים ממשיכה ואף מתחדדת בלוח הנוכחי. 15 ג'נומים לעומת 10 נבחנים. ערכי החמ"מ עלו לכל הפרים הנבחנים והממוצעים של שנתוני הלידה, בהתאם. אנו עוקבים כל הזמן על פרסום הנתונים של עגלי הג'נומיק לעומת ערכי המבחן האמיתי שלהם. הכיוון הוא חיובי, וההטיה הקיימת לכיוון הג'נומיקים קטנה.

איור 1: פרים בלוח הפרים לפי שנתוני הלידה

שנתוני לידת הפרים וממוצעי קבוצות גיל

✓ דרוג הפרים לתכונה

דירוגם של 5 הפרים הראשונים לכל תכונה ותכונה מתוארים בטבלה 1. בלוח הנוכחי, יש עדיפות לנבחנים בתכונות המשנה. כל 10 הנבחנים המופיעים בלוח עלו בתכונות אלו, שניכרים גם בחמשת הטובים לפוריות בנות, הישרדות, והתמדה. בשאר התכונות, הצעירים והנבחנים מתערבבים בדרוגים השונים.

טבלה 1: דרוג חמשת הפרים הראשונים לכל תכונה

תכונות משנה

אופן המלטה פר	אופן המלטה בנות	התמדה	הישרדות	פוריות בנות	רת"ס
דאדון	דאוסן	איזג	סוג'י	דאוסן	גייק
פוטו G	קיל G	סלוקי	אכילס	אולה	דאוסן
גייק	ספאם G	בס	אולה	סרג'	בס
דאוסן	זמר G	דאוסן	איזג	איזג	בלן G
פצחן G	סוג'	אולה	קקדו G	סופלקי G	סוג'י

ייצור

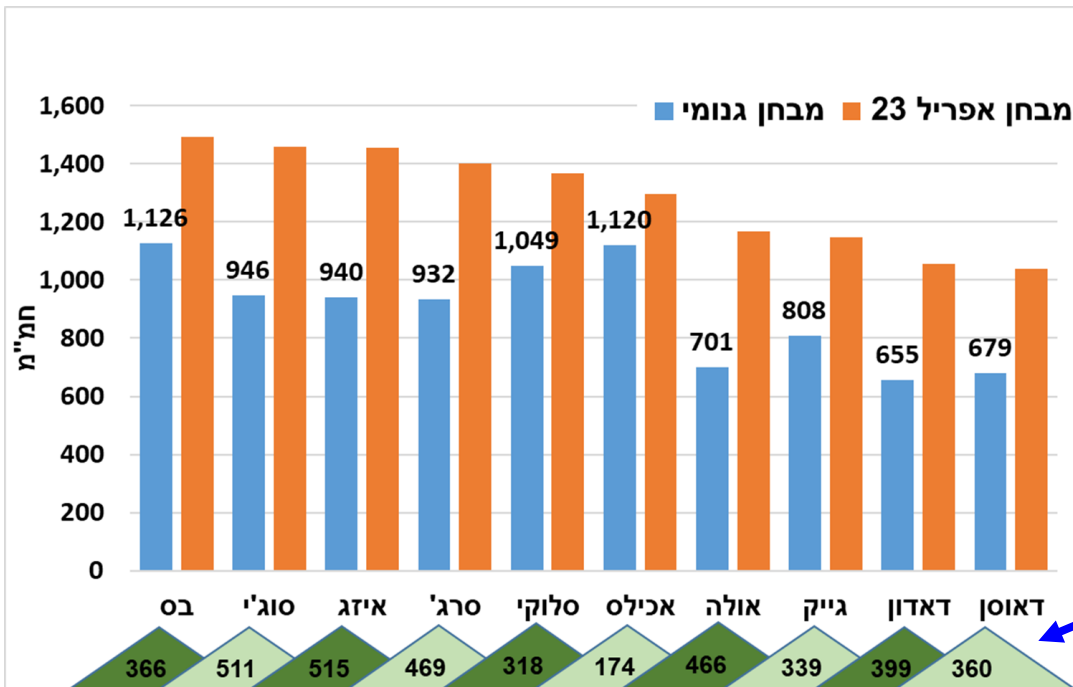
חלב ק"ג	שומן ק"ג	שומן %	חלבון ק"ג	חלבון %
איזג	סלוקי	גייק	בס	גייק
סלוקי	פוטו G	פצחן G	איזג	זמר G
סרג'	פצחן G	זמר G	אכילס	בס
קיל G	סוג'י	ספאם G	סרג'	אכילס
סאקאי	אנטולי	אנטולי G	ארסלי G	פצחן G

שיפוט

עטין	מקום פטמות	עומק עטין	רגליים	גודל גוף
אולה	איזג	האסי G	בס	דאוסן
סופלקי G	אולה	סופלקי G	ספאם G	איזג
בס	אכילס	דאוסן	איזג	דאדון
ספאם G	סופלקי G	בס	סלוקי	בלן G
איזג	ספאם G	אולה	אכילס	פרייס G

✓ ערכי הג'נומיק לעומת מבחן הפר

באזור 2 מתוארים ערכי הג'נומיק של הפר לעומת ערכי אותו פר במבחן אפריל 2023. בס, היחיד שמופיע כמבחן ראשון לאחר ערכי הג'נומיק שלו. כל השאר, יש מספר מבחנים עד אפריל 23. כדי להשוות בצורה נכונה, יש להשוות את נתוני החמ"מ בשנת הבסיס (2010) שבה ערכי הג'נומיק התפרסמו, לערכי החמ"מ בשנת הבסיס הנוכחית (2015) שבה מתפרסמים המבחנים של הפרים בלוח הנוכחי. מכאן שיש להוסיף 324 נקודות החמ"מ בפרסום המבחן לכל פר ופר בגין שינוי הבסיס (ההתקדמות הגנטית בין הבסיסים).

איור 2: נתוני מבחן הפרים הנבחנים בלוח אפריל 23 מול הג'נומיק שהתפרסמו בלוחות השונים

הפרש בין המבחן לג'נומיק

בממוצע, יש הפרש של 392 נקודות החמ"מ בין חמ"מ מבחן הפר לעומת ערכי הג'נומיק שהתפרסמו בלוחות 2018 ו-2019. הטיות גבוהות יותר היו של איזג, סוג'י, סרג' ואולה. לעומת הטייה נמוכה לאכילס.

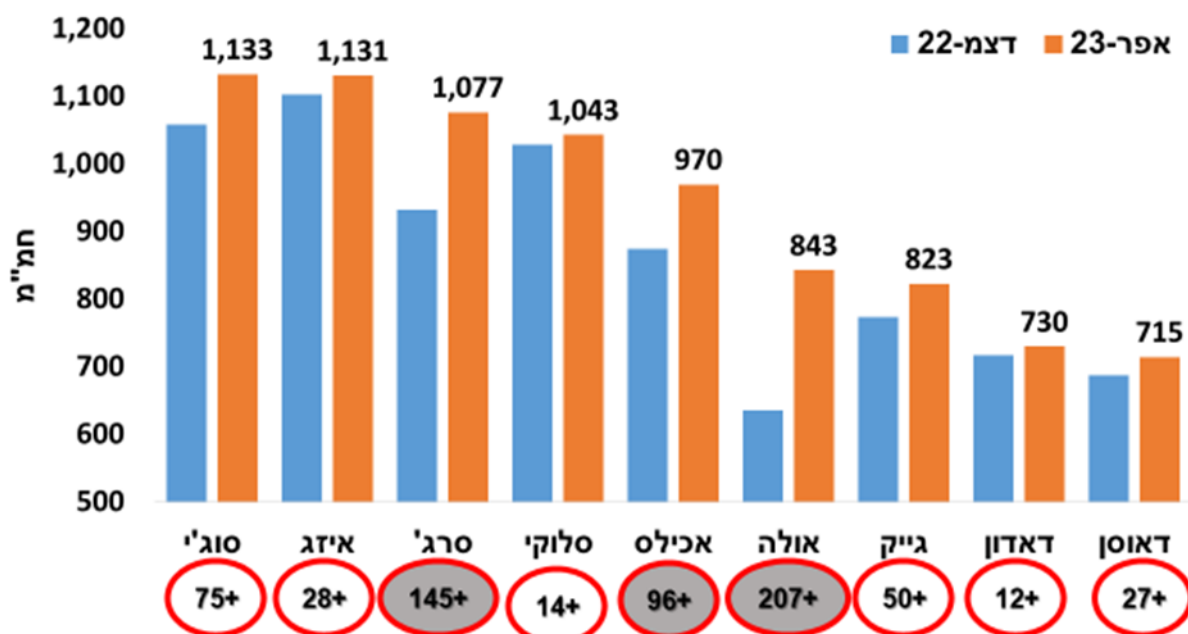
שינויים בין הלוחות: נשאר (9), חדש (1), יצאו (2), נוספים (4)

נשאר - 9 פרים נבחנים

כלל הפרים עלו בערכי החמ"מ בלוח אפריל 23 לעומת דצמבר 22. העליות החדות ביותר היו של אולה, סרג' ואכילס. חמישה מהפרים נמצאים ברמה של 900 חמ"מ ומעלה. אלו פרים מאוד יציבים, שמרבית בנותיהם בתחלובה 2 או 3.

איור 3: פרים נשארים – חמ"מ נוכחי והפרש מול מבחן קודם

פרים נבחנים שנשארו – ערכי החמ"מ בין אפריל 23 לדצמבר 22

חדש – 1 פר נבחן

בס 9305 – פר שבכל זמן היותו פר ג'נומי, הופיע בערכי חמ"מ הגבוהים מ-1,000. הוא הגיע למבחן "וקיים את ההבטחה" – במבחן ראשון, התייצב בראשות הלוח עם 1,168 נקודות החמ"מ. עד פרסום המבחן, בס הזריע כ-6,500 הזרעות.

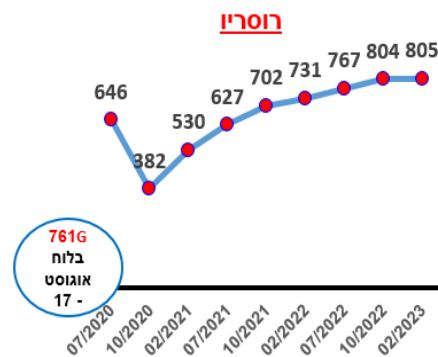
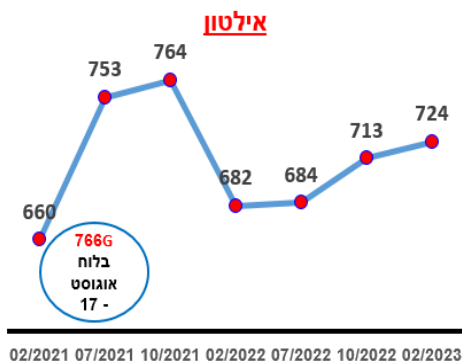
טבלה 2: נתוני בס-9305 בהיותו צעיר-ג'נומיק ובמבחן ראשון

תאריך מבחן	מקור	מס' רשומות	עדרים	ימי חליבה	הישנות	חמ"מ	חלב	אחוז שומן	אחוז חלבון	תאים סומטיים	פוריות בנות	הישרדות	התמדה
02/2023	מבחן	69	52	155	84	1,168	636	0.13	0.08	0.27-	0.2-	104	3.0
11/2022	ג'נומיק	0	0	0	60	1,052	790	0.03	0.02	0.33-	0.9-	143	2.1
07/2022	ג'נומיק	0	0	0	60	1,067	779	0.03	0.03	0.30-	0.9-	155	2.8
06/2022	ג'נומיק	0	0	0	59	1,107	764	0.06	0.03	0.32-	0.4-	165	2.8
03/2022	ג'נומיק	0	0	0	59	1,124	779	0.06	0.03	0.31-	0.7-	157	2.8
10/2021	ג'נומיק	0	0	0	59	1,038	859	0.01-	0.00	0.26-	0.9-	168	2.6
07/2021	ג'נומיק	0	0	0	59	1,017	833	0.02-	0.00	0.31-	1.0-	185	2.4
02/2021	ג'נומיק	0	0	0	59	1,059	786	0.02	0.02	0.31-	0.8-	190	2.4

פרים יצאו – 3 פרים נבחנים

אילטון הוא פר שנכנס ויוצא לאורך הלוחות האחרונים. סך הזרעותיו בלוח דצמבר 22 היה נמוך והדרישה שלו ברפתות, לא הייתה גבוהה. סף חמ"מ הנמוך בתוספת פוריות זרמה לא טובה, הוציאו אותו מהלוח הנוכחי. הצטרף לשיקולים אלו גם רוסריו עם שיפוט גופני נמוך מאחרים, ופוריות זרמה נמוכה הוציאו גם אותו מהלוח.

שם פר	דצמ-22	אפר-23	הפרש	הערות
<u>רוסריו</u>	804	805	1	פוריות זרמה, שיפוט גופני, שימוש בלוח האחרון
<u>אילטון</u>	713	724	11	סף חמ"מ, פוריות זרמה, שימוש בלוח האחרון

איור 4: מבחני הפרים הנשארים בציר הזמן – חמ"מ וערך ג'נומי בזמן פרסום הפר כעגל צעיר

פרים נוספים – 4 פרים

4 פרים אשר אינם נמצאים בתכנית השידוכים של המלצת שיאון, אולם נמצאים במיכלי המזריעים.

שם	מספר	אב	אב אם	הישנות %	חמ"מ PD20	חלב ק"ג	שומן		חלבון	
							ק"ג	%	ק"ג	%
בילי	5986	אצ'יבר	רוביקון	77	1,212	374	65.8	0.42	30.2	0.15
מונטריאל	5384	מדלי	קבריולט	76	1,004	144	57.0	0.42	20.3	0.13
ספקטור	5849	יודר	סופרסייר	92	928	578	43.8	0.18	19.3	0.01
סוואג	5076	מודסטי	אומהק	79	717	255	38.5	0.24	15.5	0.06
	לרת"ס (לוג)	פוריות בנות (%)	הישרדות (ימים)	התמדה (%)	אינדקס המלטת	עטין כללי	מקום פטמות	עומק עטין	רגליים	גודל גוף
בילי	0.10	-2.7	73	-	-1.7	105	108	99	107	96
מונטריאל	0.09	-2.6	186	-	-1.9	103	105	97	103	96
ספקטור	-0.04	2.5	29	-0.6	-2.3	122	118	110	106	112
סוואג	-0.02	-0.5	19	-	-2.2	104	100	102	104	103

מקורם בארה"ב (טבלה 3). כולם מתאימים לעגלות ופוריות הזרמה טובה.

טבלה 3: פרים נוספים

העלות למנת זרע בפרים אלו היא 45 ₪ והיא בתוספת לעלות ההזרעה הרגילה.

זרמה ממוינת

שיאון החלה לייצר ולהזריע זרמה ממוינת מפרים מקומיים. המעבדה שנבנתה לאחר מהלכים ארגוניים ומקצועיים נרחבים מביאה רוח חדשה ואיכותית במסדרונות המבנה של שיאון. הטכנולוגיה הזו, מבית היצר של **ABS – Intellegen** הוכחה כבר במקומות רבים בעולם וגם בישראל. ואמנם, זיהינו אמון רב בטכנולוגיה זו, על ידי מספר רפתנים רב שהזמינו זרמה ממוינת "כחול לבן". האתגרים העומדים בפני שיאון בנושא זה הם רבים. אחד מהעיקרים שבהם, הוא אספקה של כלל ההזמנות, בזמן קצר, הייצור עומד בבחינות איכות רבות, אשר כל אחת מהן יכולה לפסול את כלל המנות המיוצרות באותו היום.

אנו נמצאים כעת ב"עונה החמה" של ההזרעות הממוינות. כיוון שאיכות המוצר הוא ערך גבוה, אנו עדים כעת במחסור זמני שייפתר בתקופה הקרובה. התקלות ההתחלתיות נפתרות ואנו צועדים לייצור של כלל המנות המוזמנות.

בסוף אפריל, נתחיל לקבל את בדיקות ההריון הראשונות להזרעות הממוינות מפרים מקומיים. המזריעים עמלים גם הם להצלחת הטכנולוגיה הזו בשטח ועל כך תודתנו.

לוח הפרים של הזרמה הממוינת התפרסם ואנו מבקשים מכולם להזמין זרמה לטווחים קצרים יותר לעומת ההזמנות השנתיות, כפי שהיה בעבר. אנו עמלים על לוח פרים חדש לזרמה ממוינת שילווה אותנו ב-3-4 חודשים הקרובים. הפרסום יהיה בקרוב וזאת לאחר בחינה של פרים היכולים לעבור את התהליך. אין אנו רוצים לפרסם, ולאחר מכן להתמודד עם מגדלים שהזמינו ואיננו יכולים לספק כי הפר לא עומד בסטנדרטים של מיון הזרע לנקבות.

להלן מספר דגשים לשימוש נכון בזרמה, שכבר פורסמו, אולם חשוב להזכירם פעם נוספת:

- ✓ פוטנציאל הפוריות של זרמה ממוינת היא 85-90% מיכולת הפוריות של זרמה רגילה.
 - ✓ הזרמה הממוינת מתוכננת על 90% נקבות. בדיקה פרטנית מתבצעת לכל מירוק ומירוק שעובר את התהליך.
 - ✓ הזרעה - בעיקר בהזרעה ראשונה בשלוחת העגלות. במשקים מסוימים גם בהזרעה שנייה. במבכירות – מומלץ לאחר ניתוח מדדי הפוריות במשק ע"י מדריך/ה
 - ✓ יש למפות את הערכים הגנטיים של העגלות, מומלץ בערכים ג'נומים. אפשרי גם כממוצע הערכים של אבאאם העגלה.
 - ✓ לאחר הדרוג הגנטי, שימוש של הזרמה הממוינת על 30-40% מכלל העגלות לתחלופה. אחוז גבוה יותר של זרמות בשר יהיו כמשלימות לעגלות ולפרות שלא נבחרו להיות מוזרעות לתחלופה בעדר, ושהן בעלי נתונים גנטיים נמוכים יותר
- ספר העדר העניק 3 קטגוריות לזרמות הפרים:

1. פר שאינו עובר את תהליך מיון תאי הזרע – ירשם בהגדרות כ- "לא"
2. פר שעובר את תהליך מיון תאי הזרע – ירשם בהגדרות כ- "כן"
3. פר שזרמתו היא לעיתים ממוינת ולעיתים לא ממוינת, כלומר, "גם וגם", מחויבת ברישום על ידי הרפתן/מזריע על השימוש הסופי שבוצע בהזרעה. צבע הקשית הממוינת המגיע מארה"ב הוא אדום. צבע הקשית הממוינת שנוצרת בישראל הוא פסטל.

פרי הג'נומיק

קבוצה חדשה של 15 פרים צעירים ג'נומים מתפרסמת בלוח. ממוצע החמ"מ הוא גבוה והתכונות הבולטות בהם הם אחוזי השומן, הישרדות, התמדה ותכונות העטין. אין באפשרותנו להצביע על פר זה או אחר או למי יהיה מבחן פרים טוב ומי יגיע לאחר המבחן מתחת לסף לוח הפרים. מניסיון העבר, לגבוהים יש סיכוי גבוה יותר להגיע למבחן טוב אולם גם לאחרונים יש עדיין סיכוי, אולם נמוך יותר.

התחרות של הג'נומיקים המקומיים מול אלו המגיעים מחו"ל מביאה לתוצאות של שימוש רב יותר במקומיים וזאת בשל גובה החמ"מ ההולך וגדל ומחירם הנמוך ממחיר הג'נומיקים הגבוהים המגיעים כיבוא.

טבלה 4: פרי הג'נומיק

אינדקס המלטת בנות הפר	התמדה (%)	הישרדות (ימים)	פוריות בנות (%)	לרת"ס (לוג)	חלבון		שומן		חלב ק"ג	חמ"מ PD20					
					%	ק"ג	%	ק"ג							
-0.1	1.4	102	1.1	-0.27	-0.01	23.0	0.09	38.6	742	1,027	ארגמן	ביגלו	9516	TV G	1R
2.3	2.0	107	-1.1	-0.20	0.07	24.2	0.22	45.3	493	1,025	סלוקי	אפטר	9513	G	2
-0.1	1.4	116	0.0	-0.19	0.08	19.9	0.28	46.3	333	996	ארגמן	פרינגל	9556	G	3R
0.7	1.7	131	0.1	-0.08	0.02	22.7	0.15	41.8	623	984	ראלב	גוגל	9570	G	4
-0.6	1.4	129	0.1	-0.03	-0.02	17.9	0.20	48.2	636	943	ארגמן	פרינגל	9557	G	5
-1.1	1.1	83	2.8	0.10	0.02	19.4	0.19	42.9	526	925	סלוקי	ספקטור	9571	G	6R
-1.0	-0.6	60	0.2	-0.10	0.04	24.5	0.10	34.6	590	905	אייסון	קאיין	9558	G	7
1.9	0.3	123	-0.5	-0.12	0.00	24.9	0.04	32.6	772	901	ראלב	אפטר	9514	G	8
0.6	1.4	95	-1.7	-0.15	-0.02	21.9	0.07	37.0	779	870	ארגמן	סמירה	9572	G	9
-1.3	0.5	57	-0.2	-0.04	0.09	19.6	0.25	41.1	275	855	מקרו	זאזל	9577	G	10
-1.5	1.4	123	-1.0	-0.01	-0.02	22.1	0.04	33.0	781	844	אילטון	קבריוולט	9561	G	11R
-0.8	-0.1	99	-1.7	-0.03	0.01	22.7	0.10	36.0	654	841	משען	פלינקו	9553	G	12
-1.5	0.1	56	-0.1	-0.19	0.05	16.6	0.23	40.2	327	830	מקרו	ספקטור	9574	G	13R
-0.5	-0.8	64	1.2	-0.01	0.01	19.5	0.13	36.8	575	824	סיאוק	הליקס	9535	G	14R
-0.1	1.2	140	2.0	-0.09	0.05	16.7	0.14	28.5	323	791	איסר	קשטן	9565	G	15R

שם	עטין כללי	מקום פטמות	עומק עטין	רגליים	גודל גוף
1R	104	105	102	101	98
2	102	103	103	102	102
3R	104	106	102	101	100
4	102	103	99	101	103
5	103	105	101	101	99
6R	111	108	105	103	107
7	101	103	99	102	103
8	101	102	100	101	100
9	102	99	100	99	101
10	102	100	101	100	100
11R	105	106	102	101	103
12	102	101	101	100	98
13R	110	107	104	104	107
14R	106	104	106	102	105
15R	104	104	103	101	103

פריים לעגלות

הלוח הנוכחי רווי בפריים שנתוניהם מתאימים להזרעת עגלות. המלצת שיאון משתמשת ב-15 פריים: 5 נבחנים ו-10 ג'נומיקים. בנוסף, עוד 4 פריים, **בילי, מונטריאל, ספקטור וסוואג**.

בתכנון השנתי, עיקר ההזרעות של העגלות מתבצעות בחודשים פברואר עד יוני. לפריים המומלצים לעגלות, יתווספו גם פריים עם זרמה ממוינת.

דאדון – מסומן בצבע כחול בלוח הפרים, בשל תכונותיו הטובות להמלטה. אולם **אינו מומלץ להזרעה בעגלות** בשל פוריות זרמתו המובהקת שלילי. יש מספיק פרים אחרים להזרעת עגלות.

פרים מומלצים לעגלות - אפריל 2023, דרוג חמ"מ											
המלצת שיאון	ממשק		אומדן גנטי		נתוני המלטות		חמ"מ PD20	אבות הפר		הפר	
	% קשה	% תמותה	% קשה	% תמותה	רשומות	% הישנות		אב אם	אב	מספר	שם
פרים נבחרים											
10	8.1	5.4	-0.4	-0.2	615	92	1,168	ארגמן	בליסטו	9305	בס
10	6.4	5.0	-0.7	-0.2	4,546	99	1,131	ג'קי	אסיה	9147	איזג
10	7.1	6.7	0.0	0.9	415	88	843	ארגמן	אולטיים	9247	אולה
10	5.7	3.0	-2.1	-1.9	522	90	823	ג'קי	גדר	9214	גייק
10	6.5	5.0	-1.7	-0.9	2,481	98	715	אוטו	דוגלי	9127	דאוסן
פרים ג'נומיקים											
5		לפי נתוני ג'נומיק	-0.6	-0.1	-	32	1,027	ארגמן	ביגלו	9516	בלן TV G
5		לפי נתוני ג'נומיק	-1.0	0.4	-	32	996	ארגמן	פרינגל	9556	פצחן G
5		לפי נתוני ג'נומיק	-2.4	-0.1	-	32	943	ארגמן	פרינגל	9557	פוטו G
5		לפי נתוני ג'נומיק	0.7	-0.2	-	36	925	סלוקי	ספקטור	9571	סופלקי G
5		לפי נתוני ג'נומיק	-0.1	0.5	-	30	905	אייסמן	קאיין	9558	קקאו G
5		לפי נתוני ג'נומיק	0.0	0.4	-	33	855	מקרו	זאזל	9577	זמר G
5		לפי נתוני ג'נומיק	-0.5	-0.9	-	37	844	אילטון	קבריוולט	9561	קייל G
5		לפי נתוני ג'נומיק	-0.1	-0.4	-	32	841	משען	פלינקו	9553	פרייס G
5		לפי נתוני ג'נומיק	0.9	0.4	-	38	830	מקרו	ספקטור	9574	ספאם G
5		לפי נתוני ג'נומיק	0.3	-0.5	-	25	791	איסר	קשטן	9565	קקדו G
פרים נוספים											
-	-	-	-1.2	-0.4	-	חזוי	1,212	רוביקון	אצ'יבר	5986	בילי
-	-	-	-1.8	-0.6	-	חזוי	1,004	קבריוולט	מדלי	5384	מונטריאל
6.7	3.6	-	-1.4	-1.2	1,888	97	928	סופרסייר	יודר	5849	ספקטור
7.9	4.7	-	-0.8	-0.2	585	91	717	אומהק	מודסטי	5076	סוואג
	9.1	6.0	0.4	0.6	ממוצע כלל הפרים בישראל						

טבלה 5: פרים המומלצים לעגלות

פוריות זרמה 📈

פוריות זרמה הינה תכונה חשובה אולם הפרוש שלה בשטח כגורם הדומיננטי לפוריות הרפת הוא שגוי. מדדי הפוריות של זרמת הפרים מתפרסמים כל לוח והיא תכונה שאינה תלויה בתכונה אחרת הנקראת פוריות בנות הפר. כלומר, פר שבנותיו חיוביות מאוד בפוריות, אינו תמיד ובהכרח גם פורה בזרמתו, ולהיפך.

הנתונים המתפרסמים בטבלה הבאה, רצוי להשתמש בהם בצורה מושכלת ולא "לאבד" בנות באיכות גנטית גבוהה. רק פרים, שאחוז הזרמה שלהם מובהק שלילי, יש להגבילם במספר ההזרעה. שיאון מבצעת זאת "בהמלצות שיאון לשידוך" כבר במסגרת השידוכים בתכנת נטע. לבטל שימוש בפר, בשל היותו שלילי בפוריות זרמתו (לא מובהק ועד כ-2% מהממוצע), הינה החלטה שגויה היכולה לגרום להאטה בהתקדמות הגנטית של הרפת. כל המחקרים מצביעים על כך שההתקדמות הגנטית הינה הגורם הכלכלי המביא את התשואה הגבוהה ביותר לאורך השנים.

פרות - מרבית הפרים נמצאים בסביבות ה-2%, יותר ופחות מהממוצע. חיוביים יותר הם **אכילס, גייק ודאוסן**. לעומתם, מובהק שלילי הינו **סלוקי**, המוגבל עד הזרעה 2.

עגלות – אכילס (מובהק), גייק ודאוסן הם חיוביים בפוריות הזרמה, ועולים מעבר ל-2% בפוריות זרמתם. לעומתם, **בס, איזג וסלוקי**, שליליים בפוריות זרמתם. גם הם הוגבלו להזרעה עד הזרעה 2. **דאדון**, כפי שנתב למעלה, מובהק שלילי ולכן אינו בהמלצת שיאון להזרעת עגלות.

טבלה 6: פוריות פרי הלוח וטבלת פרים פוריים לפי השלוחות

שם	פרטי הפר		חמ"מ PD20	פרות		עגלות	
	מספר	אבות		סטטיה מהמוצע	הזרעות	סטטיה מהמוצע	הזרעות
בס	9305	בליטו ארגמן	1,168	3,658	1.7-	1,464	3.2-
סוג'י	9157	סיטבון ג'רמין	1,133	25,944	1.5	1,498	1.1
איזג	9147	אסיה ג'קי	1,131	21,274	1.4-	12,940	2.0-
סרג'	9244	סגריר ארגמן	1,077	10,190	0.9	119	1.0-
סלוקי	9154	סטרט מסקול	1,043	18,289	5.0*	358	5.3-
אכילס	9248	איסר ארגמן	970	9,812	3.8	4,284	4.8*
אולה	9247	אולטיים ארגמן	843	9,247	1.4	783	1.8
גייק	9214	גדר ג'קי	823	4,963	2.7	2,121	2.2
דאדון	9128	דוגלי הודל	730	13,973	0.3	13,290	3.8*
דאוסן	9127	דוגלי אוטו	715	9,595	2.4	6,954	2.3
בילי	5986	אציבר רוביקון	1,212	-	-	-	-
מונטריאל	5384	מדלי קבריולט	1,004	377	2.8	156	14.6*
ספקטור	5849	יודר סופרסיר	928	8,765	3.8*	4,424	8.5*
סוואג	5076	מודסטי אמוהק	717	1,625	5.0*	1,227	10.5*
אכילס	9248	איסר ארגמן	970	9,812	3.8	4,284	4.8*
גולסה G	9478	גוגל ג'סיקה	757	2,100	5.9*	-	-
הגדה G	9480	הגר גדר	909	3,065	3.2	1,548	3.8
ביסמוט G	9398	בירן איסר	859	2,532	1.3	1,262	4.6

מקרא לפוריות (טווח ציונים)		
ציון	טווח	סימון
●	שלילית מובהקת	
●●	ליילית קטנה מ: -1.6%	
●●●	מוצעת 1.5% עד 1.5% (-)	
●●●●	יובית גדולה מ: 1.6%	
●●●●●	חיובית מובהקת	
-	אין עדיין נתונים	

פרים פוריים

פרות

עגלות

הפרים הפוריים מתפרסמים בטבלה נפרדת בלוח, שהנתונים בה מתבססים לאור מאות או אלפי הזרעות המנותחים בצורה "נקייה" על השפעתם על אחוזי ההתעברות (דו"ח ג'ורג'). הם מיועדים לפרות/עגלות אשר לא הצליחו להיכנס להריון בהזרעות 1-3.

לאורך שנים, המלצתנו להזרעות 1-3 עומדת על הזרעה לפי ההתאמה הגנטית (קירבה בשארות ותכונות גנטיות של הפרה/עגלה) שתשפר בדור הבא את העגלה המתוכננת. מאוד לא מומלץ להתחיל להזריע בפרים הפוריים מטבלת "זרמת פרים פוריים" כבר בהזרעות 1-3 ובכך לאבד את ההתקדמות הגנטית.

הפוריות מוצגת כסטיות ממוצע אחוז ההתעברות של כלל הפרים המזריעים בישראל (מהארץ ומחו"ל).

בעת האחרונה אנו עדים לשיפור במדדי הפוריות של הזרמה המקומית. השונות בביצועי הפרים מצטמצמת, ומקווים למגמה חיובית שתמשך בשנה הקרובה.

קווי דם, הצעות לשידוכים

טבלה 7, מייצגת את כלל הפרים בלוח הפרים עם הצעות לשידוך, לרפתות ללא תכנת שידוך. זו גם טבלת עזר לרפתנים המחליטים לבצע שידוכים עצמאים. לכל פר, יש את פירוט החוזקות שלו וקווי הדם האפשריים לשידוך.

טבלה 7: המלצות לשידוך לפי קווי דם

שם הפר	עגלות	חוזקות	קווי דם מתאימים לשידוך	פוריות הפר
1 בס	✓	אחוזי מוצקים, רת"ס נמוך, התמדה, שיפוט גופני טוב	ראלב, שושן, איסר, גוגל, סיטבון, אייסמן, סלוקי	הזרעות 1-2
2 סוג'י		ק"ג ואחוז שומן, פוריות בנות, השרדות, גוף קטן	זקא, איסר, סימונה, גספר, ראלב, שושן	
3 איזג	✓	עטין טוב, גוף קטן, המלטה קלה, התמדה	שושן, גוליבר, ברנסלי, סיטבון, טופשוט	הזרעות 1-2
4 סרג'		קו דם שונה, יצרנות, פוריות בנות, השרדות	גוליבר, איסר, גוגל, מקרו, בס	
5 סלוקי		קו דם שונה, יצרנות, התמדה	איסר, ראלב, גוליבר, אכילס, ג'מצי'	הזרעות 1-2
6 אכילס	✓	אחוזי מוצקים, השרדות, שיפוט גופני	שושן, ג'סיקה, גוגל, ברנסלי, סיטבון, טופשוט	פר פורה
7 אולה	✓	פוריות בנות, התמדה, שיפוט גופני מצויין	גוגל, גוליבר, בוז'י, סלוקי, ספקטור, בוסלדו	
8 גייק	✓	אחוזי מוצקים, סת"ס נמוך, מיקום פטמית טוב	ראלב, איסר, ארגמן, אילטון, שושן, בוסלדו	פר פורה
9 דאדון	✓	קו דם שונה, התמדה, גוף קטן	גוליבר, פטריק, אייסמן, איזג, סוטאג'	הזרעות 1-2
10 דאוסן	✓	רת"ס נמוך, פוריות בנות, התמדה, גוף קטן	שושן, ספקטור, אילטון, פטריק, בוסלדו	פר פורה
11 בלן G	✓	פוריות בנות, התמדה, שיפוט גופני, גוף קטן	שושן, ספקטור, ברנסלי, גוגל, גרנטי, וויירי	—
12 אנטולי G		קו דם שונה, אחוזי מוצקים, התמדה	ראלב, סיטבון, גולדן, גרדן, גריטה, דראג	—
13 פצחן G	✓	אחוזי מוצקים, השרדות, שיפוט גופני	איסר, ראלב, גוליבר, ברנסלי, סיאוק	—
14 גרני G		השרדות, התמדה, המלטה של בנות הפר	איסר, אכילס, מקרו, סגריה, שושן	—
15 פוטו G	✓	אחוזי שומן, השרדות, עטין טוב, גוף קטן	איסר, סוג'י, ברנסלי, גרנטי, בוז'י	—
16 סופלקי G	✓	פוריות בנות, המלטה קלה של בנות הפר, שיפוט גופני	איזג, אילטון, רונלדו, סיאוק, סיטבון, ארגמן	—
17 קקאו G	✓	אחוזי מוצקים, המלטה קלה של בנות הפר	איזג, שושן, ברנסלי, סוטאג', בופון	—
18 ארסלי G		קו דם שונה, השרדות, גוף קטן	גראג, מקרו, סלוקי, גרנטי, גריטה	—
19 סאקאי G		יצרנות, התמדה, המלטה קלה של בנות הפר	ראלב, איסר, מקרו, ווג, ג'סיקה	—
20 קייל G	✓	יצרנות, השרדות, התמדה, שיפוט גופני	סוג'י, בוסלדו, גוגל, רולדו, משען, גוליבר	—
21 פרייס G	✓	יצרנות, המלטה קלה של בנות הפר, גוף קטן	אילטון, איזג, בס, אכילס, ווג, רולנדו	—
22 ספאם G	✓	אחוזי מוצקים, שיפוט גופני טוב	אילטון, איזג, בס, אכילס, ווג, אייסמן	—
23 האסי G		פוריות בנות, המלטה קלה של בנות הפר, שיפוט גופני	ארגמן, איסר, דראג, סיטבון, ריבס	—
24 קקדו G	✓	אחוזי מוצקים, פוריות בנות, השרדות	איזג, ברנסלי, משען, לדרמן, רולנדו	—

✓ מבחן חזוי להמלטה

✓ מבחן אמיתי להמלטה

✚ **נבחנים בלוח** – ממוצע הנבחנים עלה בצורה משמעותית וזאת בשל ריבוי הפרים הנמצאים מרמת ה-900 חמ"מ ומעלה. לפרים אלו, תכונות ייצור גבוהות ותכונות משנה חיוביות.

תרומת הנבחנים בתכונות המשנה מסתכמת בעלייה משמעותית ב-"באינדקס תכונות המשנה". האינדקס הגיע לרמה של 186 נקודות – עלייה של כ-30 נקודות האינדקס לעומת נבחנים, לוח קודם.

בולט בעליית החמ"מ "דרך אשנב תכונות המשנה" הינו **אולה** – 9247 עם 5.2% יותר בפוריות בנות, 143 ימים יותר בהישרדות, 2.2% יותר בהתמדה וכל זאת בנתוני המלטת בנותיו – 0.5% (-).

✚ **פרים צעירים ג'נומים** - עלייה במספר הג'נומיקים לעומת מספר הנבחנים בלוח. עדות לתהליך מתמשך של שימוש גבוה יותר במגוון גדול של פרי הג'נומיק. 15 פרים עם ממוצע של 904 נקודות החמ"מ הצפוי. מגמה זו הייתה צפויה, ועדות לכך היא סיכום שנתון 2022 שיגיע לידי ביטוי במחצית השנייה של 2023 ושנת 2024, עם פרים רבים באזור ה-1,000 נקודות החמ"מ.

לרפתנים מוצע חומר גנטי "כחול לבן" גבוה ואיכותי, במחיר זול יחסית, ואין כבר צורך לקבל אותו ממחוזות אחרים ולהשקיע כסף רב בזרמת יבוא.

פרים נוספים – אנו ממשיכים להציג בלוחות הפרים פרים נוספים ממקור גנטי לא מקומי. פרים אלו מגיעים בתשלום נוסף – 45 ₪. פרים אלו, נמצאים בצמרת האמריקאית ובעלי תכונות שיפוט טובות ופוריות זרמתה טובה.

גנטיקה ישראלית – ההשוואה בין הגנטיקה המקומית לגנטיקה המיובאת מתבצעת כל מבחן פרים. למרות היצף גבוה של מספר פרים המגיעים כיבוא, סה"כ ביצועי הגנטיקה המקומית עולים על ביצועי היבוא. במדינה הקטנה שלנו, למספר פרים מצומם יש משקל גנטי רב מאוד בשל אחוז שימוש נרחב בהם. ומכאן, ששימוש בנבחנים ישראלים, באיכות של 1,100-900 נקודות החמ"מ ישפיעו בצורה ניכרת לעומת יבוא זרמה המוגבל על פי רוב במספר המנות המיובאות, מחירן ומצב הפר (חי או מת) בארץ המוצא. לפר יבוא באיכות גנטית גבוה (מבחן בישראל) ושאינ יכולת להשיג את זרמתו, מאבד את משמעותו בטיפוח.

קפיצת המדרגה בכמויות החלב המיוצרות השנה, עם רכיבי השומן והחלבון הגבוהים, לצד תכונות משנה גבוהות, הם עדות לעבודת טיפוח רבת שנים, שעיקרה שימוש נכון של הפרים המקומיים, התורמים בסופו של התהליך, הישגים מקומיים הניכרים במיכל החלב.

זרמה ממוינת – שיאון קיבלה את האישור לייצור מקומי של זרמה ממוינת לנקבות. אנו בקשר הדוק עם חברת האם האמריקאית, ABS Intelligen, ובמשך חמישה ימים בשבוע הכוללים שתי משמרות, מפיקים זרמה העומדת בסטנדרטיים איכותיים גבוהים. הביקוש ממספר רב של רפתנים, הינה העדות היפה לדרישה המקומית לטכנולוגיה זו בפרים המקומיים. אנו, ביחד עם ספר העדר, לומדים איך "להנגיש" את המעקב, פיקוח והזרעה בצורה טובה וידידותית יותר למגדלים ולנו כאחד. האתגר הוא גבוה, ותקלות של התחלה תמיד קוראות, אולם ביחד עם האמריקאים וספר העדר, אנו פותרים ומביאים בשורה חדשה לרפתני ישראל. תודות רבות לכל העמלים בפרויקט – צוות המעבדה, המזריעים, אנשי ספר העדר והצוות האמריקאי המלווה אותנו כל הזמן. הנהלת שיאון תורמת זמן רב להצלחת הפרויקט.

המלצת שיאון – דף הבא

המלצת שיאון – אפריל 2023

הערות	עגלות	פרות	חמ"מ PD20	שם ומספר הפר
	5	2	1,027	בלן TV G 9516
		5	1,025	אנטולי G 9513
	5	2	996	פצחן G 9556
		5	984	גרני G 9570
	5	2	943	פוטו G 9557
	5	2	925	סופלקי G 9571
	5	2	905	קקאו G 9558
		5	901	ארסלי G 9514
		5	870	סאקאי G 9572
	5	2	855	זמר G 9577
	5	2	844	קייל G 9561
	5	2	841	פרייס G 9553
	5	2	830	ספאם G 9574
		5	824	האסי G 9535
	5	2	791	קקדו G 9565

הערות	עגלות	פרות	חמ"מ PD20	שם ומספר הפר
מוגבל עד הז' 2	10	7	1,168	בס 9305
		7	1,133	סוג'י 9157
מוגבל עד הז' 2	10	5	1,131	איזג 9147
		5	1,077	סרג' 9244
מוגבל עד הז' 2		4	1,043	סלוקי 9154
		6	970	אכילס 9248
	10	5	843	אולה 9247
	10	5	823	גייק 9214
מוגבל עד הז' 2		3	730	דאדון 9128
	10	5	715	דאוסן 9127
		3		בשר 66667

**המלצת שיאון
אפריל 2023**

בהצלחה לכולם, והתקדמות גנטית טובה

יואל זרון